BEKİR BİN ABDULLAH MÜZENÎ

Tâbiîn'in tanınmışlarından. 108 (m. 762)'de vefât etti. Ebû Hâtem; Alkame bin Abdullah el-Müzenî'nin, Bekir bin Abdullah'ın kardeşi olduğunu söylerse de, âlimler, kardeşi olmadığını bildirmişlerdir.

Bekir bin Abdullah el-Müzenî, Enes bin Mâlik, İbn-i Abbâs, İbn-i Ömer, Mugîre bin Şû'be, Ebû Râfî es-Sâig, Hasan el-Basrî, Hamza, Urve bin Mugîre bin Şû'be, Ebû Temime el-Huceymî ve başkalarından hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Sabit el-Bûnânî, Süleymân et-Teymî, Katâde, Galip el-Katân, Âsım el-Ahvel, Saîd bin Abdullah bin Cübeyr bin Hayye (radıyallahü anh) de ondan hadîs-i şerîf bildirmiştir. İbn-i Medinî, onun elli hadîs-i şerîf rivâyet ettiğini söylemiştir. İbn-i Muîn ve en-Nesâî, Ebû Zür'a ve İbn-i Sa'd onun hadîs husûsunda, sika, (güvenilir) mazbut ve huccet bir âlim olduğunu bildirmişlerdir.

Bekir bin Abdullah el-Müzenî hazretleri, dünyâya düşkün olmayıp haram ve şüphelilerden çok sakınırdı, ibretli sözleri vardır. Çok büyük ve iyi insanlar arasında yetişti.

Bekir bin Abdullah’ın rivâyet ettiği hadîs-i şerîfler:

“Enes bin Mâlik (radıyallahü anh) buyurdu ki: Bir kadın Hazreti Âişe vâlidemizin yanına girdi. Yanında iki küçük çocuk vardı. Hazreti Âişe, kadına üç hurma verdi. Kadın, her birine bir hurma verdi. Çocukları hurmanın ikisini yediler. Bitince annelerine baktılar. Kadın, kalan bir hurmayı da ikiye böldü. Yarısını birine, yarısını diğerine verdi. O sırada Resûlullah (aleyhisselâm) içeri girdi. Hazreti Âişe olanları arz etti. Resûlullah efendimiz, “Allahü teâlâ bu kadına, çocuklarına merhametinden dolayı merhamet etsin” buyurdu.

Enes bin Mâlik (radıyallahü anh), Peygamberimizin (aleyhisselâm) şöyle buyurduğunu rivâyet ediyor. “Allahü teâlâ buyurdu ki: “Ey Ademoğlu! Senin günâhların semâyı (göğü) doldursa, sonra bana istiğfar etsen (benden bağışlanmanı istesen), seni bağışlarım, Ey Âdemoğlu! Yer dolusu günahla gelsen, bana bir şeyi şirk koşmadan kavuşsan, sana yer dolusu mağfiret yaparım (seni bağışlarım.)”

Peygamber efendimize, Cennete ve Cehenneme girmeyi vacip kılan iki şey soruldu. Bunun üzerine: “Kim Allahü teâlâya bir şeyi şirk koşmadan kavuşursa Cennet ona vaciptir. Kimde şirk koşarak, Allahü teâlâya kavuşursa Cehennem ona vaciptir.”

Bekir bin Abdullah el-Müzenî hazretleri buyurdular ki:

“İyi amellerim arasında en değerlisini, sâlih bir zâta olan sevgimi buluyorum.”

Arafat’ta vakfeye durmuştu. Kendi kendine şöyle diyordu: “Öyle sanıyorum ki, bunlar arasında ben olmasaydım, Allahü teâlâ hepsini bağışlardı.”

“Bir kimsenin cimrilik huyu ile öfke duygusu körelmedikçe müttekî sınıfına geçemez.”

“Din kardeşlerinden bir cefa görürsen, bil ki bu, yaptığın bir hatâdan dolayıdır. Derhal Allahü teâlâya dön ve tövbe et. Ayrıca, bir sevgi görecek olursan, Allahü teâlâya olan tâatından (Allahü teâlânın beğendiği işleri yapmaktan) hasıl olduğunu bil ve şükr et.”

“Bir kimsenin, sanki o işe memurmuş gibi, durmadan halkın ayıbını sağa sola aktardığını görürseniz, bu haliyle azâb tuzağına tutulduğunu biliniz.”

“İsâbet edip, doğru konuştuğunda sana bir ecir ve sevâb getirmeyen, hatâ ettiğinde de seni günâha götüren bir sözü söylemekten sakın. Bu söz, müslüman kardeşine kötü zanda bulunmandır.”

“Sen bir kişi ile arkadaş olduğun zaman bazı husûsları yerine getirmen gerekir. Beraber olduğunuzda, şayet onun nalınlarının ipi kopar ve o bunları düzeltip bağlayıncaya kadar sen onu beklemezsen, sen arkadaşlık hukukuna riâyet etmemiş olursun ki, sen, bu halinle dost olamazsın. Yine, senin arkadaşın bir ihtiyâç için bir yerde oturduğunda, o işini bitirinceye kadar onu beklemezsen sen yine hakiki dost sayılmazsın.”

“Bekir bin Abdullah el-Müzenî, kadılık (hakimlik) makamına getirilmek istenmişti. O zaman şöyle buyurmuşlardı: “Ben size bir şey söyliyeyim. Kendisinden başka ilâh olmayan Allahü teâlâya yemîn ederim ki, ben kaza (hâkimlik) işini yapamam. Eğer, bu sözüm doğru ise, sizin beni bu iş için görevlendirmeniz, uygun değildir. Eğer sözüm yalan ise, yalancı birisini bu vazîfeye tayin etmeniz doğru olmaz.”

Bekir bin Abdullah el-Müzenî hazretleri şöyle duâ yapardı: “Yâ Rabbi! Senin yardımın olmazsa, maksuduma eremem, kötü şeyden nefsimi koruyamam. Ben ve işlerim senin kudretin altındayız. Sana çok, çok muhtacız yâ Rabbi!”

“Ey Âdemoğlu! Allahü teâlânın rahmetinden öyle ümitli ol ki, bu ümidin seni, Allahü teâlânın mekrinden emîn kılmasın. Eğer bundan emîn olursan, günâhları işler, Allahü teâlânın gazâbına uğrarsın. Yine Allahü te’âlâdan öyle kork ki, bu korku O’nun rahmetinden ümidini kestirmesin. Ne kadar günahkâr olursan ol, yine de Allahü teâlânın rahmet ve merhametinden ümidli ol. Tövbe ederek Allaha dön.”

“Allahım! Bizi öyle bir rızıkla rızıklandır ki, onun vasıtasiyle sana çok şükür edebilelim. Yâ Rabbi! Her an her yerde sana muhtacız.”

Bir Cuma günü cemaat oldukça kalabalıktı. Bekir bin Abdullah el-Müzenî, “Bana, câmide bulunanların en hayırlısı (iyisi) sorulsaydı, insanlara en çok nasîhat eden, Emr-i bil-

ma'rûf ve Nehy-i an-il münker yapanı (iyiliği emredip, kötülükten nehy edeni alıkoyanı) arar, bulur, onu gösterirdim." Yine, bana "İnsanların en şerlisi (kötüsü) kimdir? diye sorulsaydı, insanları en çok aldatanı bulur, onu gösterirdim." dedi.

"Bir kimse, tamâı (dünyâ lezzetlerini haram yollardan araması) ve gazâbı (öfkesi) yavaş oluncaya kadar muttaki olamaz."

Ölüm hastalığı sırasında Bekir bin Abdullah el-Müzenî'nin huzûruna girdik. Başını kaldırdı. "Nefsini Allahü teâlâya tâat (Allahü teâlânın beğendiği şeyler) için çalıştıran, Allahü teâlâya isyan (emirlerini yapmamak) etmemesi için onu zorlayan kula Allahü teâlâ merhamet etsin" buyurmuştur.

"Sana dünyâda, kanâat edebileceğin kadarı kâfidir, ister bu bir avuç hurma, bir içimlik su ve bir çadır gölgesi olsun. Senin nefsin, dünyâda kendisine ne kadar çok verilse, asla doymaz. Her zaman daha fazlasını ister."

Bekir bin Abdullah el-Müzenî'nin dâima okuyup, terk etmediği duâ şudur: "Allahım! Bize rahmet hazinelerinden birini aç. Rahmetinden sonra bize dünyâda ve âhirette hiç azâb etme. Allahım! O geniş ihsânından bize helâl ve temiz bir rızık ihsân et. Rızık verdikten sonra bizi, senden başkasına muhtaç eyleme, Allahım! Merhametine ve ihsân ettiğin helâl rızka, ihsânına karşı şükrümüzü arttır. Biz sana muhtacız. Senin yardımın ve ihsânın ile ancak başkasından müstağni (uzak) oluruz."

O, yaşlı bir zât görünce, bu benden daha hayırlı, daha iyidir, çünkü o, yaşça benden büyüktür. Onun için, daha fazla ibadet yapmıştır. Bir genci gördüğü zaman, ben ondan daha fazla günah işledim. O ise, yaşı küçük olması sebebiyle, daha az günâh işlemiştir, derdi.

"Eğer, şeytan senin önüne çıkıp, "Sen falanca müslümandan daha üstünsün, derse, dikkatli ol ve o müslüman kardeşin senden büyükse, şöyle de: "Bu kardeşim, benden önce müslüman olup, benden daha çok sâlih amel işlemiştir. Onun için, o benden daha üstündür. Eğer senden küçükse, ben günâhlarda onu geçtim. Bu bakımdan o benden daha hayırlıdır. Eğer sana ikramda bulunan ve hürmet gösteren, müslüman kardeşlerinle karşılaşırsan, "Bu Allahü teâlânın bir ihsânıdır." de. Eğer onlardan cefâ görürsen (Bu, yaptığım bir günâhtan dolayıdır.) de."

"Kişi, müslüman kardeşlerine tevâzu etmesiyle, onların hürmet ve saygısını kazanır."

"Allahü teâlâ, mü'min kulunun işinin sonunun hayır olmasını murad ettiği zaman, ona biraz acı ve sıkıntı tattırır."

"Kim gülerek günâh işlerse, ağlıyarak Cehenneme girer."

"Günâhı çok yapıyorsunuz. Halbuki istiğfarı çok yapmalısınız. Çünkü, insan, âhirette, amel defterinde iki satır arasında istiğfar görünce çok sevinir."

Yine, Bekir bin Abdullah el-Müzenî şöyle bir hikâye anlatmıştır.

"Bir hükümdârın yanında iyi ahlâklı biri, devamlı ayakta durur ve ona dâima (iyilik edene, iyiliğine karşı iyilik et. Çünkü, kötülük yapana, yaptığı kötülük yeter.) derdi. Onun bu makamda ve mertebede olmasını birisi çekemez, hükümdârla senli benli konuşmasını kıskanır ve onu hükümdâra kötülemek isterdi. Uzun düşüncelerden sonra hükümdâra gidip, "Bu adamınız, hükümdârımızın ağzının koktuğunu söylüyor" diye şikâyet eder. Hükümdâr, hayır böyle şey olmaz, der. Hasedci adam, "Onu çağırın ve dikkat edin, size yaklaştığı zaman, ağız kokunuzu duymamak için, elini burnuna koyacaktır." der. Hükümdârın yanından çıktığı gibi, arkasından iftira ettiği adamı evine davet eder. Ona içinde sarımsak bulunan yemek yedirir. İyi ahlâklı insan her şeyden habersiz, oradan çıkıp, hükümdârın huzûruna gider. Her zaman konuştuğu gibi konuşur. Hükümdâr, bana yakın gel, der. Sarımsak yediği için ağız kokusundan rahatsız olmasın, diye eliyle ağzını kapatır. Öyle yaklaşır. Hükümdâr, önceki adam doğru söyledi, diyerek, hemen kalkıp, bizzat kendisi bir mektûb yazar. Burada "Bu mektûbu taşıyan sana gelince, onu boğazla, derisini yüz, içine saman doldur ve bana gönder." diye yazıp, bir vâlisine götürmesini söyler, (içinde yazılı olandan haberi olmayan suçsuz ve dolayısı ile bir korkusu olmıyan) bu iyi ahlâklı insan, mektûbu vâliye götürmek için alır ve çıkar. Yolda, kendisini çekemiyen adamla karşılaşır. Elindeki mektûbu göstererek, hükümdârın mükâfat mektûbudur, der. Diğer hasedci adam, yalvararak sızlayarak ne olursun, o mektûbu bana ver, ben götüreyim,

ben mükâfat alayım, der. Verir, O da alıp, vâliye götürür. Vâlî ona, getirdiğin mektûbta, seni boğazlayıp, derini yüzüp, saman doldurup, hükümdâra göndermem yazılıdır, der. Adam, bu mektûb benim için değildir. Allah, Allah, şu başıma gelene bak! Ben dönüp, durumu hükümdâra arz edeyim, der. Vâlî: “Hükümdârın mektûbu, emirnamesi geri çevrilmez, deyip, adamı öldürüp vâlinin istediği şekilde ona gönderir. Öbür adam ise, âdeti üzere, hükümdârın yanına gider. Hükümdâr hayret eder. Benim mektûbu ne yaptın der. O da: Yanınızdan ayrılınca, filan kimseye rastladım. Mektûbu kendisine vermemi rica etti. Ben de verdim. Hükümdâr, o bana senin, ağzımın koktuğunu söylediğini bildirmişti. O da hayır, asla olamaz, dedi. Peki öyleyse, yanıma yaklaşınca, neden ağzını tuttun?” der. “Efendim, bana o yemek yedirdi, içinde bol sarımsak vardı. Size yaklaşınca, ağzımın kokusu ile rahatsız etmiyeyim diye ağzımı tuttum.” cevabını verir. Hükümdâr, “Sen haklıymışsın, kötülük edene, ettiği kötülük, yeter” dedi.

Birisi Bekir bin Abdullah el-Müzenî hazretlerine kötü sözler söyledi. O da ona hiç cevap vermeyip, sükût ile karşıladı. O adam bu sefer, daha da ileri gitti. Daha kötü sözler söyledi. Bunun üzerine, Bekir bin Abdullah hazretlerine, niçin ona cevap vermiyorsun, suskun duruyorsun. Baksana sana neler söylüyor, denilince, “Ben onun hakkında, kötü birşey bilmiyorum ki ona karşılık ve cevap vereyim. Hem, onun hakkında yalan yere, olmıyan şeyleri söyleyip, atıp tutmam da bana helâl değildir.” dedi.

Bekir bin Müzenî hazretleri, gelen-geçeni rahatsız etmemesi için, damının oluğunu bahçe tarafa yapar, yola akıtmazdı. Evindeki kedi ölürse, münasip bir yerde çukur kazar, kediyi oraya gömer, kimseyi rahatsız edecek bir iş yapmazdı.

“Bir kimse ziyâfete çağrılır. O da ev sahibine haber vermeden, yanında misâfir getirirse, bir tokat hak etmiştir. Eve geldiğinde, ev sahibi, şuraya buyurunuz dediği zaman, hayır ben şuraya oturacağım diyen kimse ise, iki tokat hak etmiştir. Yemek yerken de ev sahibine “Sen de bizimle beraber yemiyor musun, sen de yese ne” diyen, üç tokatı hak etmiş olur. Çünkü üçünde de, söz ve hareketi boş ve fazladandır.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-2, sh. 224

2) Tehzîb-üt-tehzîb cild-1, sh. 484

3) El-Kâşif cild-1, sh. 162